

sud - mjesno može biti nadležan i sud mjesta gdje je po sporazumu stranaka tuženi dužan izvršiti ugovor. Ovaj forum solutionis u privrednopravnim sporovima omogućuje zasnivanje jurisdikcije jugoslavenskih sudova i u slučajevima u kojima niti jedna od stranaka nema svoje opće mjesne nadležnosti u Jugoslaviji. Državljanstvo stranaka pri tome je, u ovim situacijama, irelevantno.

Poznato je da ukrcaj robe na brod predstavlja izvršenje ugovora od strane naručitelja prijevoza. Kad je sud zauzeo stajalište da je "lučki" špediter zaključio ugovor u ime inozemca kao naručitelja prijevoza, morao se primjenom člana 455. ZPP proglasiti nadležnim za rješavanje ovog spora a na temelju činjenice da je tuženik u Jugoslaviji izvršio svoju ugovornu obavezu. Do istog rezultata moralo bi se doći i da je sud zauzeo stajalište da je špediter zaključio ugovor u vlastito ime. Pod ovom pretpostavkom ukrcaj tereta na brod bio bi izvršen u ime špeditera jugoslavenske osobe kao naručitelja prijevoza.

S.T.

VIŠJE GOSPODARSKO SODIŠČE

Presuda i rješenje br.P 123/72-22
od 26.II 1973.

Vijeće: Savo Šifrer, ing. Vladimir Muck, ing. Franc Cafnik

Prijevoz stvari morem - Sklapanje ugovora o prijevozu - Zaključnica - Zaključnica nije isprava o ugovoru o prijevozu već samo isprava o predugovoru - Ugovor se sklapa predajom robe brodaru na prijevoz i izdavanjem teretnice

U ovoj presudi radi se o sporu o kojemu je rješavao Vrhovni privredni sud u svojoj presudi navedenoj na str.43. ove publikacije.

Medju ostalim sud je u obrazloženju naveo i sljedeće:

Sud ne prihvaća tužiteljevu tvrdnju da je prvotuzenik u ovom prijevozu naručitelj, a drugotuzenik krcatelj. Pri tome tužitelj zaključnicu nepravilno označava kao prijevozni ugovor. Takva zaključnica (cargo booking note) koja sadrži podatke o strankama, vozarini i datumu ukrcaja, nije ugovor o prijevozu već se smatra kao predugovor kojim se

brodar obvezuje da će primiti teret na prijevoz i da će za primljeni teret zaključiti prijevozni ugovor. Prijevozni ugovor se sklapa predajom tereta vozaču i izdavanjem teretnice.

D.I.

Bilješka. - Ne bismo se nipošto mogli složiti sa stajalištem suda u gornjoj presudi da zaključnica nije isprava o ugovoru o prijevozu već samo isprava o predugovoru. Član 11. Zakona o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova kaže: "Svaka ugovorna strana ima pravo zahtijevati da se o zaključenom ugovoru o prijevozu stvari morem sastavi pismena isprava." Iz toga nesumnjivo proizlazi da se ugovor može sklopiti i usmeno, što je uostalom do danas u teoriji, praksi i zakonodavstvu bilo nesporno. Poznato je da je ugovor sklopljen kad se stranke sporazume o njegovim bitnim elementima. Kod ugovora o prijevozu stvari ti su elementi put i roba. Ugovor na ovaj način neće biti sklopljen jedino ako stranke uvjetuju pismenu formu kao preduvjet za valjanost posla, ili kad je propisana obavezna pismena forma i to pod izričitom sankcijom ništavosti, a stranke tu formu nisu ispunile. Zaključnica sadrži sve bitne elemente ugovora o prijevozu stvari. Potpuno je neshvatljivo i nelogično stajalište suda prema kojemu proizlazi: kada stranke ugovor koji bi bio valjan da je sklopljen usmeno, utvrde pismeno, onda taj pismeni ugovor postaje predugovor. Stajalište suda bilo bi opravdano samo u slučaju da zakon izričito propisuje točno određenu pismenu formu, a da zaključnica toj formi ne udovoljava. Poznato je da se u našem pravu takva forma ne traži.

B.J.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda br.XIX Sl-253/73-2
od 23.IV 1973.

Vijeće: Juraj Bolanča, dr Ernest Vajić, prof.dr Branko Jakaša

Prijevoz željeznicom - Kolska danguba - Primalac je dužan platiti kolsku dangubninu ako roba nije istovarena u roku koji je ugovorio sa željeznicom - Kod toga se ne može pozivati na pomanjkanje kapaciteta za istovar kao uzroka za prekoračenje tovarnog roka - Pošiljalac nema prava na